

JUSTITIS MINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 11. maj 2015
Kontor: Lovkvalitetskontoret
Sagsbeh: Simon Müller Karstoft
Sagsnr.: 2015-779-0101
Dok.: 1594259

OVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende betænkning nr. 1550/2015 om åbenhed om økonomisk støtte til politiske partier

I. Høringen

Betænkningen har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, AE - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Akademikerne, Amnesty International, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Danske Handicaporganisationer, Danske Medier, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældre-råd, Datatilsynet, DESA - Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, DI – Dansk Industri, DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, FTF Forbrugerrådet Tænk, Forhandlingsfællesskabet, Folkebevægelsen mod EU, FSR - danske revisorer, Institut for Menneskerettigheder, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landsorganisationen i Danmark, Lokallisterne i Danmark, Netværket af Ungdomsråd, Retspolitisk Forening, Rets-sikkerhedsfonden, Transparency International, Ældre Sagen, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet, Juridisk Institut, Aarhus Universitet, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet, Juridisk Institut, Syddansk Universitet og Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende af de hørte myndigheder og organisationer mv.:

Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Akademikerne, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Danske Ældreråd, DI – Dansk Industri, Datatilsynet, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Lokallisterne i Danmark, Retspolitisk Forening, og Transparency International.

Herudover er der afgivet høringssvar af:

Erhvervsstyrelsen og Venstre – Danmarks Liberale Parti.

De modtagne høringssvar vedlægges i kopi.

II. Høringssvarene

Nedenfor er i kort form gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Der er alene tale om en overordnet gennemgang, og ikke alle tilkendegivelser eller argumenter anført af de hørte myndigheder og organisationer mv. er således gengivet.

Rigsadvokaten, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Akademikerne, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Danske Ældreråd, DI – Dansk Industri, Erhvervsstyrelsen, Forhandlingsfællesskabet og KL har ikke bemærkninger til betænkningen eller har anført, at betænkningen falder uden for organisationens område.

Rigsrevisionen finder det hensigtsmæssigt, hvis det bliver muligt at implementere udvalgets anbefaling om, at aflæggelsen af regnskab fra landsorganisationerne fremrykkes og dermed foretages hurtigere end senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning, som er den nuværende frist. Rigsrevisionen er derfor enig i anbefalingen om ”at alle de enheder, som fremover vil aflægge regnskab eller – alternativt – foretage indberetning, skal gøre dette senest 4 måneder efter regnskabsårets afslutning”, jf. betænkningens side 26.

Rigsrevisionen finder det endvidere hensigtsmæssigt, hvis der indføres et krav om, at ”Landsorganisationernes regnskaber skal revideres af en god-

kendt revisor”, jf. betænkningens side 337. Rigsrevisionen anbefaler, at revisionen bliver foretaget i overensstemmelse med god offentlig revisionskik, således som dette begreb er fastlagt i Rigsrevisionens publikation ”God offentlig revisionskik – normen for offentlig revision”, januar 2013.

Datatilsynet har ingen konkrete bemærkninger til betænkningen, men understreger mere generelt, at behandlingen af personoplysninger under alle omstændigheder skal ske under behørig iagttagelse af persondatalovens og sikkerhedsbekendtgørelsens regler.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at udvalget særligt har fokuseret på, hvilke initiativer der kan gennemføres for at skabe øget åbenhed og gennemsigtighed omkring finansieringen af de politiske partier med henblik på at øge den demokratiske kontrol med partierne og de folkevalgte. Institut for Menneskerettigheder bemærker endvidere, at udvalget lægger til grund, at en persons politiske tilhørsforhold er en følsom oplysning. Udvalget søger derfor at tage højde for, at dets anbefalinger ikke går videre, end hensynet til åbenhed og gennemsigtighed tilsiger.

Institut for Menneskerettigheder kan generelt tilslutte sig udvalgets menneskeretlige betragtninger og udvalgets overvejelser vedrørende demokratisk kontrol, åbenhed samt hensynet til følsomme personoplysninger.

Lokallisterne i Danmark anfører, at organisationen ønsker fuld åbenhed om al partistøtte. Der bør således være fuldstændig åbenhed både om direkte og indirekte støtte til politiske partier og disses kandidater/medlemmer.

Retspolitisk Forening finder principielt, at der skal herske maksimal åbenhed om såvel privat som offentlig støtte til politiske partier. Tillige er det væsentligt, at der tilstræbes en højere grad af lighed mellem partierne. Et krav til nye ordninger må desuden være, at de kan administreres uden vanskeligheder på samtlige niveauer (lokalt, regionalt og statsligt).

Retspolitisk Forening kan anbefale den af udvalget opstillede model 3, da den tillige indeholder de forbedringer, der er indeholdt i modellerne 1 og 2.

Retspolitisk Forening anfører, at mens udvalgets kommissorium udelukker en stillingtagen til og nærmere vurdering af finansiering af reklamekampanjer med et politisk budskab, som ikke er aftalt med et politisk parti, bør Folketinget ved drøftelsen af betænkningen inddrage dette spørgsmål.

Retspolitisk Forening anfører endvidere, at reklamekampagner, der er aftalt med et eller flere politiske partier, bør inddrages under en kommende ordning med henblik på at sikre den størst mulige gennemsigtighed i bedømmelsen af et partis samlede private støtte, hvad enten det er reklamekampagner i forbindelse med valg eller kampagner som led i den løbende offentlige politiske debat.

Transparency International støtter tanken om, at de landsdækkende partier pålægges at indføre regnskabspligt i alle led og konsolidere samtlige niveauer (landsorganisation, regional og kommunal organisation samt enkeltkandidater) for så vidt angår modtaget privat og offentlig partistøtte.

Transparency International anser anonyme bidrag for særdeles problematiske og henviser til, at Partistøtteudvalgets medlemmer i en kronik bragt i Berlingske den 25. marts 2015 har givet udtryk for, at reglerne vedrørende anonyme bidrag bør strammes i forhold til udvalgets anbefalinger i betænkningen. Transparency International anfører, at der er forskellige løsninger, f.eks. kan man indføre et forbud mod anonyme bidrag eller modregne samtlige et partis modtagne anonyme bidrag i de samlede offentlige partitilskud.

Transparency International anbefaler en præcisering af reglerne om skattemæssigt fradrag for partistøtte, da der er en vis usikkerhed om de skattemæssige regler om fradrag for donationer til et politisk parti. Det foretrækkes, at fradragsmuligheden begrænses eller fjernes.

Transparency International anbefaler endvidere, at der indføres begrænsninger i, hvilke juridiske personer der kan yde partistøtte, og hvor store beløb der kan være tale om. Indskrænkningerne bør efter organisationens opfattelse være i tråd med de anbefalinger fra GRECO, som Danmark har tiltrådt.

Det er endelig Transparency Internationals opfattelse, at bidrag fra udenlandske donorer ikke stemmer overens med et nationalt demokrati, og at disse derfor bør undgås eller begrænses.

Venstre – Danmarks Liberale Parti ser betænkningen som et klart partipolitisk partsindlæg, der favoriserer Venstres politiske modstandere. Venstre afviser derfor betænkningen som et grundlag for at ændre lovgivningen om støtte til politiske partier, så længe der ikke tilsvarende er opstillet

forslag, der kan skabe balance ved også at regulere fagbevægelsens støtte til de røde partier.

Venstre har herudover en række konkrete bemærkninger til visse af udvalgets anbefalinger. Venstre anfører således, at udvalgets anbefaling om, at der udarbejdes forslag, der vil kunne bidrage til at mindske den økonomiske ulighed mellem partierne, er udtryk for en rent politisk holdning, og alle anbefalinger, der bygger på denne målsætning, må tages som udtryk for udvalgets politiske holdning og ikke en neutral, forvaltningsmæssig beskrivelse med det formål at skabe mere åbenhed om partiernes regnskab.

Venstre anfører endvidere, at udvalgets anbefaling om indførelse af regnskabspligt for alle niveauer i partierne samt indvalgte enkeltkandidater i særlig grad vil ramme Venstre, der har en tradition for lokalt forankrede vælgerforeninger. At pålægge disse foreninger en lovgivningsmæssig regnskabsforpligtelse er helt ude af proportioner med foreningernes økonomi og koblingen til partistøtte. En sådan ordning vil pålægge partierne og kandidaterne unødvendigt bureaukrati.

For så vidt angår udvalgets anbefaling om fremrykning af tidspunktet for regnskabsaflæggelsen til udgangen af april, anfører Venstre, at dette er udtryk for udvalgets manglende respekt for medlemmerne i de politiske partier og for partiernes organisation og medlemsdemokrati. Venstre henviser til, at mange partier typisk har deres årlige landsmøde i september, oktober og november, hvor behandlingen af regnskabet foregår. Ved at fremrykke fristen for indsendelse af regnskab til udgangen af april fratages medlemmer af de politiske partier muligheden for at drøfte regnskabet, inden det offentliggøres.

Med hensyn til udvalgets anbefaling om at indføre en regnskabspligt for enkeltkandidater bemærker Venstre, at dette vil pålægge tusinder af folkevalgte en ekstra årlig regnskabspligt, hvilket er helt ude af proportioner med udvalgets ønske om mere åbenhed.

For så vidt angår det forhold, at udvalget peger på, at hensynet til åbenhed om de politiske partiers finansiering i nogen grad taler for, at beløbsgrænsen sænkes fra 20.000 kr. til 10.000 kr., bemærker Venstre, at den nuværende beløbsgrænse har været uændret siden vedtagelsen i 1995, hvorfor det ville have klædt udvalget at gøre opmærksom på, at alene den almindelige udvikling i forbrugerpriser betyder, at der de facto er sket en reduktion siden ordningens indførelse. Venstre peger tillige på, at en grænse på

10.000 kr. ligger klart under tilsvarende beløbsgrænser i andre europæiske lande.

For så vidt angår udvalgets anbefaling om etablering af en særlig oplysningsordning for visse foreninger, sammenslutninger mv., anfører Venstre bl.a., at anbefalingen ikke tager hensyn til, at bidrag typisk gives i forbindelse med en valgkamp, hvorfor beløbsgrænsen på 50 pct. bør gøres op over en flerårig periode, så der ikke alene ses på det år, hvor udbetalingen sker. Venstre anfører endvidere, at grænsen for, hvilke foreninger der skal være omfattet af oplysningspligten, er arbitrær og problematisk, dels fordi foreninger vil kunne undgå at blive omfattet af de skærpede regler ved kun at anvende 49 pct. af sine indtægter på støtte til politiske partier, dels fordi det vil kunne medføre, at foreninger, som bidrager med relativt små beløb, bliver omfattet af reglerne, mens større bidragsydere går fri.

Venstre kritiserer, at udvalget ikke har behandlet spørgsmålet om indirekte støtte fra fagbevægelsen til politiske partier og udvalgets begrundelse herfor. Venstre anfører således, at udvalget – helt som led i at være et partsindlæg for partier i rød blok – er nået frem til, at det er vanskeligt at opgøre den indirekte støtte. Venstre anfører yderligere, at synspunktet om, at partierne ikke har indflydelse på, hvordan den indirekte støtte gives, i bedste fald er udtryk for naivitet og manglende kendskab til de faktiske forhold, og i værste fald manipulation af værste skuffe for at retfærdiggøre, at alene borgerlige partier skal rammes økonomisk.

Venstre kritiserer desuden den trappemodel for delvis modregning, som udvalget peger på som en mulighed, hvis man ud fra andre hensyn end åbenhed træffer et politisk valg om at indføre modregning. Dette er ifølge Venstre alene baseret på udvalgets politiske holdning om, at der skal være mere økonomisk lighed mellem partierne.

Endelig præsenterer Venstre en række selvstændige forslag, der ifølge Venstre skal skabe lighed mellem de skærpede krav til åbenhed om borgerlige partiers bidragsydere og fagbevægelsens massive støtte til de røde partier.